

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30—
pol leta 15—
četrt leta 7-50
na mesec 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 34—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 40—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Štališča ulica št. 5, telefon št. 85.

Izloži vsak dan zvečer izvenim modelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vln., dvakrat po 7 vln., trikrat po 6 vln. Poslano (enak prostor) 16 vln., parte in zahvale (enak prostor) 10 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročilne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravništvo naj se pošilja naročila, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 28— | četrt leta 7—
pol leta 14— | na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Štališča ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Neznosno breme.

Slika, ki jo kaže proračun, je silno resna. Nikdo se ne more ubraniti težkih skrbi. S temi besedami je predložil finančni minister državnemu zboru redni proračun za tekoče leto 1917/18.

Že sedem let gospodari Avstrija brez redno odobrenega budžeta, brez neposrednega sodelovanja in kontrole državnega zbora. Leta 1909. je bil sprejet v parlamentu zadnji redni celoletni proračun za 1910. — pozneje si je država pomagala s provizoriji, ki jih je deloma dovolil državni zbor, deloma pa si jih je vzela vlada sama s pomočjo zloglasnega § 14. V te že na sebi žalostne razmere, ki bi bile v vsaki drugi državi nemogoče, je udarila vojna, ta strahoviti moloh človeškega življenja in imetja. Z neurejenimi financami je šla država v vojno, prave razvaline državnega gospodarstva so to, kar se imenuje redni proračun za leto 1917/18. V primeri z zadnjim mirnim letom (1913.) so se pomnožili letni državni izdatki od 3461'1 milijonov kron na 22.169'6 milijonov kron, torej za 18.708'5 milijonov ali skoro 19 milijard! Deficit znaša 17.985'6 milijonov kron!

Državni dolgovi, ki so znašali pred vojno 13 milijard, so narasli za 41'26 milijard in štejejo torej danes skupaj nad 54 milijard, za katere je treba letos, ko ne gre za amortizacijo vojnih dolgov še niti vinar, 2.264'7 milijonov kron na obrestih in amortizacijah, od tega nad 1702 milijona kron le za obresti vojne dolga. Kadar pa pride na vrsto tudi amortizacija, potem se bo reklo odriniti le za vojni dolg okrog 3 milijarde kron na leto; skozi 40 let na vsakega državljanca 100 kron, na rodbino s 4 otroci 600 kron!

Z rednim državnim proračunom je na mah razgrnjeno celo državno finančno vprašanje. Kar je vlada sama na lastno pest zagrešila, namenoma zapostavljač pravice parlamenta in zavedajoč se protustavnosti svojega postopanja, to naj sedaj odobri državni zbor. Zastopniki ljudstva naj prevzamejo odgovornost za strahovita bremena, ki jih bo moralo ljudstvo prevzeti, naj ljudstvu sedaj sami naprtijo ta bremena.

Za ljudske zastopnike se bližajo časi ogromne odgovornosti, politične in narodno - gospodarske.

Politično stoji stvar tako, da bo tisti, ki odobri letošnji redni proračun, odobril vsa protustavna najeta posojila, dal vladi in sistemu za vse, kar se je zgodilo, svoj absolutorij ter se bo moralno zavezal tudi za dolgoletno bodočnost, kajti ako letos privolimo v pokritje obresti za vojna posojila, nisem le odobril, da in kako so bila najeta ter kako so bila porabljena, temveč sem se tudi moralno obvezal, da ne bom prihodnja leta — 40 let — odklanjal plačila obresti in amortizacij. Prevzel sem torej najdalekosežnejše politične obveznosti.

Pod kakšnimi političnimi predpogoji bi mogli danes zlasti slovenski poslanci prevzeti tako ogromno odgovornost? Jasno je, da le pod tistimi, ki so jih sami postavili glede preureditve države. Le konsolidirani državni morejo poslanci izkazati tako dalekosežno zaupanje, ker je konsolidacija državnega ustroja neobhodna garancija, da bo država ogromno breme, ki ga ji je naprtla vojna, tudi brez katastrofe prenesla.

Tako stoji stvar v političnem oziru. Za naše poslance kot zastopnike malega, gospodarsko (ne po lastni krivdi!) slabega naroda pa je tu še drugo vprašanje. Ali naj vsi narodi prevzamejo enako težka bremena? Tisti, ki so najbolje svoje sile izgubili, ki so umirali od glada, katerim je vojna opustošila najlepša sela, ki imajo na tisoče svojih rojakov razkropljenih kot begunce po svetu, ravno toliko, kakor tisti, katerih politika je prava vojna politika, ki sede v centralah, ki je za nje še vedno kruha in masti, ki niso izgubili

nobene vasi, niso okusili grenkih solz begunstva, ki so v vojni še obogateli? Izračunati se da, kam je šel zaslužek vojne!

Naš narod je izgubil v vojni milijone! Vprašanje naše gospodarske eksistence je na dnevnem redu. Spojeno je kar najožje z vprašanjem naše državne avtonomije. Le če bomo mogli neovirano skrbeti za naš blagobit, bomo zacelili rane, ki nam jih je prizadejala vojna. Vprašanje našega narodnega programa v smislu deklaracije je v nerazdružni zvezi s finančnim problemom, ki je sedaj razgrnjen v državnem zboru.

Tega se zaveda naša delegacija — prepričani smo — v polni meri. Zato je opozicija, katero je napovedala vladi in sistemu in ki se tiče predvsem državnega proračuna, historičen čin, pomemben po svojem bistvu in svojih posledicah. Ves narod stoji za svojimi zastopniki.

Proračunska debata v drž. zboru.

Drugi dan politične debate je bil prav zanimiv zaradi nastopa znanega Wolfa. Ta postojanek, ki si je za časa Badenija pridobil v pangermanskih krogih s svojo brezobraznostjo prav velik vpliv, se je zdaj navidezno spokoril in se gre največjega avstrijskega patrijota. Rad bi namreč razglašal parlament, misleč, če izgine parlament in zavladala absolutizem, bo priklainčas, da se vresničijo nemški »Belangie«. Napadal je zlasti Čeha in grozil, da bodo Nemci razbili državni zbor, če pride kak »česki veleizdajalec« v parlament. Za Jugoslovanski klub je govoril dr. Laginja.

Dunaj, 27. septembra. Poslanska zbornica je danes nadaljevala proračunsko debato.

Krš. socij. Hauser je programatično izjavil ministrskega predsednika primerjal nekaki čarovni formuli za pomlajenje Avstrije.

Dr. Langenhan je zagovarjal dobičke velike industrije in očitni vodilni krogom, da so preveč popustni napram državnopravnim aspiracijam v monarhiji. Tudi je izrekel strah, da grof Czernin ne bo mogel izvesti svoje zavezniške, zvesto politiko, če se bo napram Slovanom še dalje tako slabotno postopalo.

Posl. Kadlčak je pojasnil češke zahteve in je opravičeval ustanovitev češke države v okviru monarhije. V imenu čeških katolikov se je zahvalil papežu za njegovo mirno noto.

Wolf in Teufel kot bojevnik. Posl. Wolf (»Nationalverband«) izjavja: Češki lev se dela, kakor bi hotel nesti ves svet. Učinkovalo je groteskno, da se je po grandioznem govoru ministrskega predsednika vsedel neki gospod Buřival na poslansko klopo. Ako pustimo Buřivala v zbornico, pomeni to, da odpremo vrata vsem veleizdajalcem. (Burni protesti pri Čehih. Klici: Vi ste sam največji izdajalec! Svaril sem pred amnestijo. (Novi burni protesti.) Gospod predsednik, napravite mi mir! (Klici: Ze klicje polico! Nemir narašča. Slišijo se klici: Zucker - Wolf! Nemški radikalci pričenjajo posvati Čeha. Najbolje se odlikuje posl. Teufel, ki kriči kakor obeden: Ven s češko tolpo! Ven s temi veleizdajalci! Na češke proteste odgovarja: Držite svoje češke gobce! Teufel ostro odgovarja Čehi, zlasti socijal. - demokratični poslanec Prokeš, ki mu opetovano zaluča besedo lopov v obraz. Polagoma se zbornica nekoliko pomiri in Wolf nadaljuje. Izjavljam še enkrat, da sem svaril pred amnestijo. Siromak, ki je kradel kruh, ni bil pomiloščen (Živahni medklici). Veleizdajalci pa so dobili milost, tisti ljudje, ki so zastrupljali mladino in zavaljali čete k izdajstvu. (Burni ugovori pri Čehih. Klici: Sramujte se! Vi strahopetec in denuncijant! Buřiva narašča tako, da dolgo ni razločevati ničesar.) Wolf: Proti češki nesramnosti se moramo boriti z vso silo. (Novi burni protesti.) Gospod predsednik, udušite vendar rovenje češkega leva. Leta 1897. sta me dala Kramář in Abrahamovič s policisti odpeljati iz zbornice, to je bilo slovensko. — gospod Buřival na sme cele ure tu mirno sedeti. (Buřiva.) Gospod ministrski predsednik, le pogledite si zbornico. Tu naj se razreši ustavno vprašanje in izroči dinastijo milosti češkega leva. (Krohot pri Čehih.) Ta gospod Kramář, ki nas je prodal Rusiji in Srbiji, je spravil parlament tako daleč. Češki gospodje provocirajo, hoteli bi, da pokličemo polico. (Klici: Nesramen policist! Posl. Teufel: Mir Čehi, drugače boste oklofutani! Posl. Lisv: Pridite sem, lopov, na poskusite! Buřiva.) Wolf: Amnestija je bila torej gorostasnost, začetek razkroja vsega parlamentarnega reda. Wolf se

nato bavi s Friderikom Adlerjem ter besno napada socialne demokrate, ki povečujejo strahopetnega, zahrbtnega morilca. Govornik izjavlja, da so Nemci edini narod, ki je državi zvest, zato se mora notranja politika nasloniti popolnoma na nemške interese. Sedanja stremjenja hočejo federalizirati Avstrijo. To pomeni degradacijo države in depesiranje dinastije. Končno se obregne Wolf še ob ministrskega predsednika, ki govori z ukrajinskimi poslancem Petrušjevičem ter ga apostrofira: Gospod ministrski predsednik, poslušajte mene in ne razgovarjajte se s češkimi poslanci. Z izjavo, da Nemci ne akceptirajo nikakega gnilega miru, zaključuje voditelj nemške radikalne politike svoj žalostni govor.

Posl. Lukaszewich je izjavil, da bodo Ukrajinci glasovali proti proračunu, češ, da nečejo več nositi verig poljske sužnosti.

Posl. Friedmann je poudarjal, da za pospeševanje produkcije ni treba le novega zakona, nego tudi novega duha v upravo. S sovražnostjo proti producentom se ne pospešuje produkcija.

Jugoslovanski govornik.

Posl. dr. Laginja je izjavil, da so Jugoslovani cesarju in papežu jako hvaležni za njihovo izjavo, ki je pozval vse tiste, ki res mir žele, naj pomagajo Jugoslovonom, da se odpravijo z jugoslovanskih ozemelj gospodstvo tučev. Govornik je končno zahteval, naj se pri upravi na Spod. Štajerskem in Koroškem upošteva slovenski jezik.

Posl. Subrt je razpravljal o amnestiranih uradnikih, učiteljih in dijakih in je zahteval njih rehabilitiranje. Tudi amnestiranim poslancem je vrnil njih mandate, nezasedene mandate pa je novič razpisati. Prihodnja seja v petek.

Odgovori na interpelacije.

Vlada je v večeršnjih seji odgovorila na več interpelacij. Na interpelacijo posl. Witosa je odgovoril domobranski minister, da mu ni nič znano o kakih posebnih, na pravni podlagi slonečih pravicah Židov v armadi. Zgodilo se je, da je v tam, da so se židje znali umakniti službi na fronti, da so si prislepali oprostitev, a vojaška uprava postopa strogo in kaznuje vsak slučaj, za kateri izve. Vzrok, da je relativno majhen odstotek zlasti galicijskih Židov v strelskih jarkih, je njih telesna nesposobnost.

Proračunski odsek.

Proračunski odsek je včeraj končal razpravo o poročilu referenta Kraftha glede državnih dolgov. Sprejet je bil predlog, ki pravi: Poslanska zbornica jemlje samo z obžalovanjem na znanje poročilo komisije za kontrolo državnih dolgov in obsoja postopanje poslancev, ki so od leta 1914. člani te komisije, ker so opetovano sopodpisali neustavno najeto posojilo, o katerem sami priznavajo, da ima le formalne znake višeege dolga, v resnici pa pomeni trajno obremenjenje državnega zaklada. Poslanska zbornica obsoja tudi, da si je komisija dala vzeti neodvisnost kontrole s tem, da je bila brez nje določena oblika posojila in rok povračila. Če je tudi priznati, da so se nekateri člani spričo brezmejno absolutističnega gospodstva ere Stürgkh opravičeno bali osebnega preganjanja, če bi bili vestno izpolnili svojo dolžnost, pa drugim ni priznati te olajševalne okolščine, ki v nobenem slučaju ni opravičilo. — Ta predlog je bil sprejet s 26 proti 14 glasom. Za predlog so glasovali Poljaki, Jugoslovani, socialni demokrati, Čehi, Malorusi in nemški poslanec Zenker, proti predlogu pa »Nationalverband« in nemški krščanski socialci.

Sprememba v Češkem Svazu.

Dunaj, 27. septembra. Kakor poročajo, bo dosedani predsednik Češkega Svaza poslanec Staněk odstopil. Za predsednika bo izvoljen bivši minister poslanec Prášek, voditelj maksimalistične agrarne frakcije. Iz predsedništva izstopi tudi poslanec Šmeral, njegov naslednik bo najbrž poslanec Klofač kot načelnik novega državnopravnega kluba. — Poslanec Staněk izjavlja o teh vesteh: Meni ni znano, da bi obstajala v Svazu kakšna kriza. Res je, da je novi državnopravni klub sedaj druga najmočnejša skupina Svaza in da ima kot taka pravico do 1. podpredsednika v Svazu in do podpredsedniškega mesta v državnem zboru. (Obe mesti se dosedaj v rokah čeških socialnih demokratov, Svazov prvi podpredsednik je dr. Šmeral, zbornični podpredsednik Tusar.

Razkol v Poljskem klubu.

Dunaj, 27. septembra. V Poljskem klubu je nastal hud razkol med konzervativci in ludovci. Konservativci so zapustili sejo, ko se je sklepalo o stališču kluba napram vladi, demokrati (Leova skupina) so glasovali proti opoziciji. Danes so imeli konzervativci poseben sestanek, da se posvetujejo o položaju.

Nemški poslanci iz alpskih dežel

so si ustanovili posebno združenje in si po posebni deputaciji povedal ministrskemu predsedniku svoje želje. Te združiti pripada tudi grof Barbo.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj, 26. septembra. V gosposki zbornici je danes popoldne prečital ministrski predsednik svoj program. Knez Auersperg je predlagal odprtitev debate, kar je bilo sprejeto. Nato je bila seja zaključena.

Hrvatski sabor.

RADIČ IZKLJUČEN IZ SABORA.

Na koncu torkove seje je predsednik dr. Medaković predlagal, da se naj posl. Radić radi razžaljenja dinastije izključi iz 30 saborskih sej. Med burnim protestom opozicije, je bil v sredo ta predlog sprejet. Pri tem je prišlo do jako mučnih incidentov med Radićem in večino. Radić neprestano kriči predsedniku: Vi ste krvnik! Hočete da Vas zadavim? Ugovarjajočemu posl. drju Popoviću pravi Radić: Molči, madžarski nagodbeni pes!

Čim se je razburjenje nekoliko poleglo, razpravlja sabor o reformi županijske uprave in mestnih statutov. Opozicija ugovarja, da smatra večina ta zakon za skupen ogrsko - hrvatski zakon. Po govornih referentah posl. Kürschnerja ter posl. Radića in drja Petričića in po pojasnitih pobana Krškovića je bil zakon v 1. branju sprejet.

Na to razpravlja sabor o najnem predlogu posl. Radića, da naj predloži vlada načrt volilne reforme že tekem 8 dni. V razpravi pride ponovno do ostrih konfliktov med opozicijo in večino. Poslanec Radić psuje podpredsednika drja Lukinčica ter mu grozi, da ga bo na cesti oklofutal. Po brezplodni dolgovezni poslovniski debati naznanja predsednik, da predlaga izključenje poslanca Radića za nadaljnjih 30 sej radi razžaljenja tovarišev in predsedništva.

V četrtkovni seji je bil predsednik predlog glede posl. Radića sprejet in zbornica je opravila drugo branje zakona o reformi županijske uprave.

Acquith o vprašanju miru.

V Leedsu se je vršilo veliko zborovanje o vojnih ciljih Anglije, na katerem je govoril tudi Acquith, ter izjavil med drugim tudi tole:

Bojujemo se za mir sveta, ki je vreden vsake žrtve, izvzemši vse ono, kar stori mir dragocen ter zagotavlja njegovo trajanje, če ga postavi na trdno skalo od vseh narodov priznanega prava. Miru v tem mislimi ni najti tam, kjer so ga prej tolikokrat iskali, v ustavitvi dejanskih sovražnosti in v nato sledečih pogajanjih, v poročilih in pogodbah, izpostavljenih cel vrsti slučajnosti. To je, kakor je nekdo po pravici rekel, evangelij bedakov. Še manj pa smete vi in svet pričakovati dostojen mir od pogodbe, vsiljene premaganemu z zmaganji, ki ni pustila neupoštevanje temelje pravice, ter bi bila v posmeh zgodovinskim tradicijam, zahtevam in svobodom prizadetih narodov. Take takozvane pogodbe nosijo v sebi kal lastne smrti ter pripravljajo samo tla bodočim strašnim vojam. Dober vzgled za nezmisljenost takih pogodb imamo v pogodbi iz leta 1871., v kateri je vztrajala zmagovita Nemčija na tem, da si prilasti obe provinciji Alzacijo in Lotarinško proti volji prebivalcev. Dobro je, da se danes spominjamo, da sta spoznavala oba največja moža Nemčije, Bismarck in Molke, posledice tega. Bismarck bi bil pustil Francoski Metz ter je pomembno pripomnil napram Buschin, da ne želi imeti preveč Francozov v hiši, in Molke je izjavil še ne štiri leta po sklepu miru v državnem zboru, da inora ostati Nemčija 55 let močno oborožena, da brani provincije, ki jih je v samo šestih mesecih zavojevala. Ali se je kdaj kako proročevanje bolj potrdilo po poteku dogodkov? Ali pa se je Nemčija iz tega kaj učila? Brali smo zadnje dni odgovor novega državnega kanclerja na papeževo noto. Polna je nejasnih,

opolzkih splošnosti. Nemška vlada nam pravi, da s posebno simpatijo pozdravlja prepričanje papeža, da se mora v bodoče zamenjati materialna sila orožja z moralčno silo prava. Ona izjavlja, da se veseli nad nadomestitvijo vojne z razsodišči in da hoče podpirati vsak tak predlog, ki bi bil združljiv z življenjskimi interesi Nemčije in nemškega naroda. Ali čutite tu karakteristično omejitve? Jaz pa pravim: Ali je v brzotavki državnega kanclerja ali v kakih drugi merodajni izjavi nemške vlade v zadnjem času le trohice, ki bi priznala, da je pripravljena ne ponoviti zločina iz leta 1871., marveč storiti tudi praktične korake, ki sami morejo odpreti pot do pravega in trajnega miru? Ali je Nemčija pripravljena povrniti, kar je takrat vzela Francoski? Ali je pripravljena vrniti Belgiji popolno politično in gospodarsko neodvisnost, brez pogojev in pridržkov in s popolno odškodnino. Odgovor na taka vprašanja bi bil več vreden kot cela vrsta plitvih besed. Pruski militarizem, ta je bil predmet našega boja, in je še. Za nemško demokracijo pa nimamo druge želje, kakor da prežene tega zlega duha. Cili našega miru ni obnovitev statusa quo, niti takozvanega ravnotežja sil, marveč nadomestitev obeh z mednarodnim sistemom, v katerem je prostora za velike in majhne države in pod katerim je obem skupinam enako zagotovljena varnost in neodvisni razvoj. Samo ob sebi umevno je, da mora sovražnik zapustiti zasedene pokrajine Rusije in Francoske. Opozorjal sem že na Alzacijo-Lotarinško in Belgijo, toda, kamor se vidimo v Srednjo in Vzhodno Evropo, vidimo meje, ki so bile po svojem izvoru skoz in skoz umetne, ki direktno kršijo želje in interese direktno prizadetega prebivalstva ter so bile ognjišča nemira in vojne nevarnosti in bodo to ostale, dokler obstoje. Tako pravične, zdavnaj zapadle zahteve Italije in Romunske; junaška Srbija, ki mora dobiti staro svojo domovino nazaj in mora dobiti tudi prostora za razširjenje svojega narodnega življenja; tu je Poljska, glede katere vsi podpisemo plemenite besede Wilzona. Da ne pozabimo Grške in Jugoslovane. Popolna, če mogoče trajna, rešitev teh nevarnih vprašanj se mora izvršiti. Čih ne sme biti več oni dunajskega kongresa in svete aliance. Vodilna misel je, da je treba nastopiti po plemenski sorodnosti, po zgodovinski tradiciji in pred vsem po resničnih željah in težnjah prebivalcev. Mir ne sme omogočiti zopetno oživiljenje prikritega vojnega stanja. Za vselej moramo izbrisati zmotno iz naših načel: si vis pacem, para bellum.

Kornilov zaprt.

Petrograd, 26. septembra. (Kor. urad.) Bivšega vrhovnega poveljnika Kornilova in druge generale in častnike, ki so se udeležili vstaje, so prepeljali zadnje noč s posebnim vlakom v Bihov v provinci Mohilev, kjer bodo ostali zaprti tako dolgo, da se bo pričel proces.

Odstop ruskega zunanega ministra.

Petrograd, 26. septembra. Zunanji minister Tereščenko je izjavil ministrskemu predsedniku Kerenjskemu, da ne more ostati v kabinetu, ako se ne bo ustvarila svobodna in trdna narodna oblast.

Sovjet in kadeti.

Petrograd, 26. septembra. Agentura. Osrednji odbor Sovjeta se je izrekel s 119 proti 101 glasu za obnovo zakonite oblasti na podlagi koalicije, kateri pa kadeti ne smejo pripadati.

Finski deželni zbor.

Petrograd, 26. septembra. (Kor. ur.) Kljub manifestu provizorije vlade s katerim je bil 31. julija finski deželni zbor razpuščen, ga je predsednik sklicil na 28. t. m. s motivacijo, da mora rešiti več nujnih načrtov finančnega in gospodarskega značaja glede razmer delavcev.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 27. septembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. V pokrajini vzhodno Radava je sovražni artiljerijski ogenj mestoma oživel. Italijansko bojišče. Pri armadni skupini generalnega polkovnika pl. Boroeviča so bili z letalskim in odbijalnimi ognjem strmoglavljeni trije sovražni letalci. V tonalskem ozemlju so prispele visokogorske patrulje za sovražno fronto, so razstrelile tam dve postaji za vpenjače, porušile več skladišč in so se vrnilo brez izgube z vjetniki. Jugovzhodno bojišče. Nikakih večjih bojnih dejanj. — Šef gen. štaba.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 27. septembra. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Rupprehta Bavarskega. Bitka na Flandskem je včeraj od ranega jutra globoko v noč nepretrgoma divjala. V malih bojih se je nadaljevala do jutra. Zopet je kljubovala v boju preizkušena 4. armada angleškemu navalu. Čete vseh nemških pokrajin so deležne uspeha dneva, ki je prinesel sovražniku še manj pridobitve ozemlja, kakor 20. septembra. Bohnajoči ogenj nezasišene sile je uvedel napade. Za steno prahu in dima je prodrla angleška pehota med Mangalacrom in Hollebekom ter so jo spremljali številni oklopni vozovi. Sovražnika, ki je večkrat juril na obeh straneh Langhemarka, smo vedno zavrnili z ognjem in v bližinskem boju. Od pokrajine vzhodno od St. Juliena do ceste Menin-Ypres se je posrečilo Angležem do enega kilometra globoko vdreti v naš obrambni pas, kjer so se potem čez dan odigravali izmene polni boji. S preložitvijo artiljerijskega delovanja v masah je skušal sovražnik zadržati pošiljanje in napadanje naših rezerv. Železna volja naših polkov si je napravila pot skozi silo ognja. V hitrem navalu smo sovražnika na mnogih točkah vrgli nazaj. Posebno trdovratni boji so se vršili na cestah iz Zonnebeke proti zapadu in zvečer za Gheluvelt. Vas je ostala v naši posesti. Boji proti jugu do kanala Comines-Ypres so se opetovano zlomili brez uspeha in z velikimi izgubami napadi Angležev. Sovražnik do sedaj svojih napadov ni obnovil. Najmanj 12 angleških divizij je bilo postavljenih v fronto, a niso omejevale trdnosti naše obrambe. V ostalih odsekih flandrske fronte in v Artoisu se je ognjeno delovanje samo včasih stopnjevalo. Obstreljevanje Ostenda v noči od 25. na 26. septembra je zahtevalo razen škode na poslopih tudi žrtve med prebivalstvom: 14 Belgijcev je ubitih, 25 težko poškodovanih. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Severovzhodno od Solissosa, v srednjem odseku Chemin des Dames in na vzhodnem bregu Mose je ostalo bojno delovanje artiljerije živahno. Prišlo je do posameznih bojev v predpolju. Včeraj smo zbili 17 sovražnih letal.

Vzhodno bojišče. Pri Dvinsk, ob Naroškem jezeru, jugozapadno od Lucca ter v delih karpatske fronte, v romunski ravnini in ob dolenji Donavi razkrajajo oženi. Makedonska fronta. Nobenih pomembnih dogodkov. — v. Luden-dorff.

V bitki na Flandskem dne 26. septembra so zastavili Angleži zopet večje sile, kakor prej v bitki 20. septembra. Takrat so postavili Angleži v boj 9 divizij ter so dosegli majhne kraljeve uspehe, to pot pa so zastavili 12 divizij, z namenom, da dosežejo odločilen uspeh. Bohnajoči ogenj nezasišene sile je uvedel napad, ki so ga tudi to pot izvršili s pomočjo številnih tankov, plinovitih bomb in raznih drugih bojnih sredstev. Napad je prodrl dne 26. septembra proti črti Langhemark - kanal Ypres in Hollebeku. Tisote je žrtvoval sovražnik, a ni napredoval niti za ped. Samo v pokrajini vzhodno od St. Juliena do ceste Menin - Ypres se je posrečilo sovražniku z velikanskimi žrtvami vdreti v nemški obrambni pas. Skušal je nato razširiti svoj majhni začetni uspeh ter je neprestano metal nove rezerve na to mesto. Besni infanterijski boji so trajali tja proti polnoči, tudi artiljerijski ogenj je trajal brez prenehanja ter je šele proti 1. zjutraj popustil. Od takrat se angleški napadi niso več ponovili.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO. 26. septembra. Danes zjutraj smo izvršili vzhodno in severo - vzhodno od Ypresa napad na široki fronti ter smo dobro napredovali.

Italijansko bojišče. Iz volnoročevskega stana 27. septembra. Na soki fronti je odsek hriba Sv. Gabrijela in njegovo zaledno ozemlje trajno pod lahkim in težkim artiljerijskim ognjem. Patrulje, ki so skušale prodirati južno tege odseka, so bile zavrnjene z ročnimi granatami. Sovražno letalsko delovanje je bilo tudi včeraj jako živahno. Prišlo je do raznih zračnih bojev, v katerih so imeli Italijani težke izgube. Tako je izgubila ena njihovih letalskih skupin po naših letalcih in odbijalnih baterijah dva aparata, tretji, Capronijev aparat, je padel na tla pri Madonni. Ena naših pomorskih letalskih skupin je oblozila kolodvorske naprave v Cervinjano s številnimi bombami in večkrat zadela, kar je dokazal opaženi požar. — Pri armadni skupini fm. barona C. n. rada je sporočenih tudi danes več srečno uspešnih patruljskih podvigi. Tako je vdrila južno pedia Montozzo neka oficirska patrulja v

sovražno glavno pozicijo, je deloma pobila posadko in se vrnila brez izgub s štirimi vjetniki. V ozemlju Adamella je vzel ena naših patrulj petnajst vjetnikov iz sovražnikovih jarkov. Za posebno drzen čin velja danes naznanjena patruljska podjetja v tonalskem ozemlju. Patrulja je vdrila dne 24. septembra v dolino Visa, ostala naslednji dan za italijansko fronto, razstrelila v noči 26. septembra dve sovražni vzpenjaški postaji, zažgala več skladišč in se vrnila brez izgub z desetinami vjetniki.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO. 27. septembra. Na več točkah trentinske fronte in Juljskih Alp so poskušili sovražni oddelki prebrskati naše stražne postojanke. Pri Marmolati je poskusil sovražnik z razstrelitvijo mine pregnati nas iz pozicij, ki smo mu jih vzeli dne 22. septembra. Njegov poskus je bil brezuspešen. Na Krasu se je učinkovito vračalo sovražnikovo živahno artiljerijsko delovanje. Železniške naprave na Grahovem so bile včeraj cilj napadov naših letalskih skupin, ki so tam vrgle vsega skupaj pet ton bomb. Sovražna protiakcija je bila jako živahna. Eden naših aparatov se ni vrnil. En avstrijski aparat je bil zadet v zračnem boju nad Asiagom in je padel goreč v naše črte.

Ruska bojna sila se ojačuje vsled energičnega in vsega priznanja vrednega napora ruskega armadnega vodstva in to kljub dozdnevno brezupnem položaju v notranjosti Rusije. Akcijska sila in akcijska zmoglost ruske armade se je, kakor je spoznati iz spopadov v raznih odsekih, v zadnjih tednih pravo občutno povečala. Za velika ofenzivna podjetja pa ruska vojska vsled pomanjkanja vojnega materiala za dogleden čas najbrže ni sposobna.

Novi ruski poveljniki so bili imenovani, in sicer za severno fronto general Ceremisev in za jugo - zapadno fronto general Volovčenko.

RUSKO URADNO POROČILO. 25. septembra. Severna fronta. V smeri na Rigo južno od ceste na Pskov pri vasi Rumen je izvršil sovražnik dva protinapada na dele pozicij, ki smo jih bili včeraj vzeli. Oba napada smo zavrnili. — Zapadna in jugo - zapadna fronta. Ogenj pušk in podvzeta izvidnikov. — Romunski fronta. V pokrajini jugo - vzhodno od Kimpolunga so izvršili naši protivojci po artiljerijski pripravi nenaden napad na sovražne jarkove, ubili mnogo braniteljev ter vjeli 15 Nemcev.

Pomorska bitka. Berolin, 27. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad. poročilo: Dne 24. t. m. so imele naše torpedovke ob flandrski obali boj s sovražnimi rušilci in letali. Tekom boja so zbile eno letalo ter vjele letalca, dva angleška častnika. Naše torpedovke niso imele nobenih izgub. Šef admiralskega štaba mornarice.

FRANCOSKA ZBORNICA. Francoska zbornica je razpravljala 25. t. m. proračunski provizorij. Prišlo je do burnih prizorov zaradi nekaterih Briznovih predlogov, zlasti zaradi predloga, da naj se otvori kredit za tajno ljudsko glasovanje o vojni.

Zbornica je končno s 480 glasovi proti 4 glasovom sprejela proračunski provizorij za zadnje četrtletje leta 1917.

Politične vesti.

— Komaj so se pričele seje državnega zbora, že se je lotila cenzura z novo vsmo svojega posla. Iz včerajšnjega našega parlamentarnega poročila nam je pobral cenzor posamezne stavke, ki jih nemška publika lahko čita, če si kupi »Zeiti« (Zahradnikov govor) ali pa »Grazer Tagblatt« (kje so poljski legionarji). Zakaj morajo ostati dotična izvajanja slovenskem u. človeku prikrita, tega ne razumemo. Naši poslanci bodo morali posvečati cenzurnim prilikam v naših krajih nekoliko več pozornosti. Veselilo nas je, s kakšno energijo se je postavil cenzor za hrvatskega poslanca Radića. Navedli smo, bolj v karakterizacijo tega poslanca, kakor pa radi zanimivosti, nekatere njegovih najnovejših izrekov, ki si jih ljubljanski radovedneži lahko prečitajo v vsakem poljubnem hrvatskem listu. Zagrebški cenzor pridi se učit rokodelstva v Ljubljano! — V parlamentu je bil vložen predlog za odpravo politične cenzure, cesar je izbrisal ime slavnega vojnadzorovalnega urada, toda rdeči svinčnik besni še vedno in vsak dan zahteva svoje žrtve.

— Čehi in parlament. Poslanec dr. Baxa je govoril v nedeljo na nekem zborovanju o političnem položaju. Izvajal je, da je Čehom vseeno, kako je sestavljena vlada in kako je večina v parlamentu, kajti vse to je le provizorij. Čehi porabijo parlament samo za tribuno, da bodo govorili Evrope o svojih pravicah in zahtevah. Deklaraciji z dne 30. maja morajo slediti nadaljnji koraki. V ustavi češke države pokažejo Čehi svojega demokratičnega duha in svoj razum za socialne reforme in kako si predstavljajo skupno življenje z narodi, ki bodo v češki državi v manjšini. Izginiti mora trditve Nemcev, da Čehi hočejo tlačiti nemške manjšine, seveda pa izjeme vsaka njihova predprava, katero imajo sedaj v vseh deželah češke krone. Čehi bodo dokazali Evropi z dejstvi in številkami, da ni ne na Češkem, ne na Moravskem nikakega nemškega kompaktnege ozemlja, marveč da so na takozvanem nemškem ozemlju češke manjšine, ki imajo vso pravico do varstva pred sistematičnim nasiljem.

— Hrvatski katoliški list o sporu v S. L. S. »Novine«, glasilo zagrebškega nadškofa dr. Bueria, pišejo o sporu v S. L. S.: Dr. Susteršič hoče tudi nadalje ostati samoderžec v stranki. Toda sedaj se bodo morale mnogim odpreti oči in spregledati bodo morali izro dr. Susteršiča, ki ga niti najvažnejši momenti v narodni zgodovini ne dirajo. Mi ne vemo, kako moreta biti združena v eni in isti osebi deželni glavar kot zaupnik dunajske vlade ter predsednik S. L. S.

— Od »pesmi dela« do »Hej Slovani!«. Pod tem zaglavjem objavlja dunajska »Arbeiter Zeitung« oženo pripovedovanje nekega centralističnega (protinacionalnega) češkega socialnega demokrata o nedavnem shodu poslanca dr. Šmerala v Žilkovu. »Bil sem priča Šmeralovega trumfa v Žilkovu. Prišel je s celim svojim štabom, toda govoriti ni smel. Lastni njegovi ljudje so rjovelj kakor obsedeni ter kričali: Živel Modraček! Stari zaupniki stranke so ga proklinjali radi narodne mlaknosti. Po treh letih stranke ni več spoznati. Hoteli so pridobiti narodne delavce, mesto tega pa so lastne člane nacionalistično fanatizirali. To je bil prizor! V največjem hrupu je pričel nekaj mladičev peti »Kde domov muji« in čepice so frčale z glav. Šmeralova garda je pela z njimi! O »pesmi dela«, v »rdečem praporu« nobenega sledu. Med ti sočglavo množico ni bilo četice »sodrugov«, ki bi bili imeli pogum se zopet postaviti temu divjanju. Tako so zapustile voditelja njegove lastne legije. Šmerala so morali spremiti iz dvorane policaji v kordonu k cestni železnici. Tako žalostno se je končala ekspedicija v Žilkov, v lastni Šmeralovi voljni okraj, nekdanj trdnjavo socialne demokracije. Pretreslo me je, ko je sodrug Beran zaklical Šmeralu, spremljanemu od policistov: »Bohumir, kako daleč si prišel!« To je začetek konca. Vedno mi zveni v ušesih tisti »Bohumir, kako daleč si prišel« in v duhu vidim Šmeralov blede obraz, izginjajoč s krdelom policistov. Separatisti se ne bodo spametovali, podali so nacionalizmu roko in so danes popolnoma v njegovem objetu. Kakšne perspektive! Bodi vesel, da si daleč od Prage, eldorada fantazov, kjer prepušajo češkoslovenski socialni demokrati le še »Kde domov muji« in »Hej Slovani!«

— Eden najzastojnejših polavov v našem političnem življenju je bosanski hrvatski odvetnik, sedaj nadporočnik avditor dr. Pilar, zet bivšega bosanskega sekcijekega šefa Adalberta von Sheka, ki se je vedno na Dunaju trudil dokazati, da je jugoslovanska ideja fantom, češ, če Hrvati in Srbi so ne le po veri in kulturi, temveč tudi po jeziku dva naroda. Dr. Pilar se je v vojni, v suknuji voljaškega sodnika pokazal jako vnetega politika in pričel je politično nastopati, akoravno nima na vsem božjem svetu niti enega priista. Ko so voditelji našega bosanskega naroda se izrekli za jugoslovansko deklaracijo in so se pričele znane intrige proti politiki našega ujedinjenja, je nastopil tudi dr. Pilar. Sestavil je poseben memorandum, izposloval si je najbrž potom zvez svojega tasta avdienco ter je izročil svoje mnenje o jugoslovanskem problemu cesarju. To je že na sebi nedostojnost, ker vladarju ni na tem, izvedeti, kaj menita gospod Pilar ali gospod Shek, temveč zanj so važne in uvaževanja vredne le besede zastopnikov naroda. Dr. Pilar se torej ni dal ustrašiti in je napravil svoj posebni načrt za razrešitev jugoslovanskega vprašanja. Tako državniški je vendar, da priznava potrebo te razrešitve. Nujna pa se mu zaveda ne zdi, vsekakor naj jo vzejemo državniški šele po sklenjenem miru v roke. — Pilar dvomi, da mora ostati dosedajni ustroj monarhije t. j. dualizem v bistvu nedotaknjen. V ostalem pa naj bi se stvar napravila takole: le: Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina naj tvorijo skupno upravno področje. Slovenskih dežel in Istre Avstrija tako ne izpusti iz rok, pač pa bi morda odstopila kvarnerske otoke. Rečeno upravno področje bi tvorilo nekaj »Reichsland« Avstrije in Ogrske, bilo bi k o n d o m i n i j o b e h d r ž a v. Pilarjev Jugoslovaj bi načeloval vojvoda, član vladarske hiše, imenovan od cesarja. Vojvoda zopet bi imenoval odgovorno ministristvo pod predsedstvom bana. To ministristvo bi izdelalo ustavo, ki bi jo odobrila avstrijski in ogrski parlament. Nova upravna enota bi imela v vseh ne skupnih zadevah avtonomijo, vendar bi imela avstrijska in ogrska vlada v vseh legislativnih zadevah pravico veta. Pri skupnih poslih pa bi bila ta »kraljevstva Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Hercegovina - Bosna« udeležena tako, da bi pošiljala svoje zastopnike v avstrijski in ogrski delegacijo. Posebel hoče urediti dr. Pilar še češko vprašanje. Reka naj preide popolnoma v ogrsko državno last in železniška zveza Reka - Gienekynes se naj glede tarifov itd. postavi pod ogrsko kontrolo. Na ta način naj postane nova kraljevina »južna marka monarhije proti jugu« - vzhodu in jugo - zapadu, ki bi bila kakor nekdanja vojna krajina proti Turkom. — Hrvatski listi pripominjajo: I reka je, i državo predavanje o tom i napisao u memorandumu... i ostao živ!

— Poglavje o denuncijantstvu. V svoji izdaji od 19. septembra se bavi »Marburger Zeitung« v svojem uvodniku pod naslovom »Dr. Verstovšek lärm und denunziert!« z znano zahtevo dr. Verstovška na Dunaju, da se napravi red v raznih uradih po Štajerskem, tako v deželnih uradih v Gradcu in v državnih istotam, pa tudi v Mariboru, Celju, Ptuj itd. Dr. Verstovšek je storil to, kar je njegova dolžnost kot poslanec storiti: opozoril je na brezprimerno hujskarijo, ki jo že desetletja uganja »Marburger Zeitg.« po Slov. Štajerskem proti slovenskemu prebivalstvu in, opozoril je osrednjo vlado na Dunaju na suho, pri nas vsakemu šolarčku znano dejstvo, da mariborski c. k. državno pravdnostno zloglasno »Marburger Zeitung« pri tem podpira in to javno. Ne pisemo teh vrstic v zagovor dr. Verstovška kot politika marveč — v opravilno njegovega koraka, koraka, ki ga je storil v imenu štajerskega slovenskega naroda. »Marburger Zeitung« hujsko vedno proti vsemu, kar je slovensko. Pred vojno je napadala slovenske uradnike imenoma in jim podtikavala veleizdajstvo. Ob pričetku vojne je navajala dnevno cele zbirke kratkih ovadb svojih pristavev no deželi, ki so vse bile naperjene proti odličnikom našega naroda. Vsed teh ovadbi in nadaljnjega ščuvanja v »Marburg. Zeitg.«, je prišlo na stotine Slovencev — možkih in ženskih — v preiskovalne zapore in to za cele tedne, da za cele mesece. Smo v stanu postreči tudi z navedbo posamičnih slučajev. Vsi ti, po »Marburg. Zeitg.« denuncirani, so bili iznuščeni. Iznuščani na so bili ne morda radi nomanjkanja dokazov, marveč, ker so bili vsi, brez izjeme, v stanu, svojo nedolžnost dokazati. »Marburger Zeitung« je, zlasti v letih od 1918 do 1914, koncem julija istega leta, javno napadala tudi — slovenske trgovce in obrtnike. Niti imena — V. Wetzi, Fr. Bureš, S. N. Šošta-

rič itd. — so bila vsak teden vsaj enkrat v njenih predelih. Pri tem pa »Marburger Zeitung« proti njim ni klicala svoje pripadnike — poulično svojat, kakor tudi c. k. državne uradnike — kot samo proti Slovincem, marveč proti njim kot trgovcem in obrtnikom. In še hranimo par takih izvodov »Marburg. Zeitg.«, v koljih je tudi direktn klic na bojkot slovenskih trgovcev in obrtnikov in grožnja, da boče javno navedla vse one Nemce — ki se bojkota ne bodo držali. Da bi bilo res toliko Nemcev, kot se laže vsaki dan »Marburg. Zeitg.«, bi bilo to sigurno v najkrajšem času uničilo mlado, a cvetočo slovensko obrt in trgovstvo v Mariboru. C. k. državno pravdnostvo je pustilo priti taka hujskanja, klice na bojkot in ovajanja neovirano v javnost. Tu ne velja noben izgovor gg. c. k. državnih pravdnikov v Mariboru! Ker pa so vsak poskus silobrana v slovenskih listih takoj zatrti s konfiskacijami — pred in med vojno — niso zaslužili drugega, kot da se v danem trenutku nastopijo proti njim in opozori na njih c. k. državni uradniki nevedno, nemškonalcionalnih pokroviteljev pa vredno ravnanje, merodajne oblasti in osebe. Če je kateri gospodov za to svoje ravnanje dobil primeren nos, mu bodi v tolažbo — da si ga je bogato zaslužil! »Marburger Zeitung« očita tudi Slovincem pri c. k. tiskovnem uradu (ali jih res imamo? op. pisca), da ne informirajo vlade in merodajnih krogov o sedanjem načinu pisanja po slovenskih listih. Dvomimo, da bi tem bilo treba storiti kaj takega, saj to store gotovo sproti nemški »Volksrat«, oziroma od njih nastavljeni in v to bogato plačane kreature. Kar pa se tiče naših slovenskih mož — volakov znanj v strelskih jarkih, pa svetujemo »Marburg. Zeitg.«, da pošlje koga ven v Sloven. gorice ali na Dravsko polje, na Pohor v Savinjsko dolino, v Haloze, Bizeljsko in Posavje in tam naj vpraša vojake Slovence, može in mladence, ki prihajajo na dopuste, če je res, da delajo sedanjoo slovensko politiko samo slovenski poslanci, oziroma slovenska inteligencija? Ravno to je danes naš največji ponos, da se zaveda svoje slovenske narodnosti po naših krajih ne le množica, ki je ostala v zaledju, marveč tudi množica, ki krvavi v strelskih jarkih. Sicer pa boče doživela »Marburger Zeitung« z vsem svojim priveskom tozadevno svoj pouk, kakor upamo, v ne več predolgem času. Dolžnost naših poslancev bodi prej kot slej, da delajo naprej kot doslej. Da je njih delo pravo, je najboljši dokaz ravno obupen krik naših uskov in onih, ki so doslej bili njih javni zaščitniki.

— Kapetana Hadžija in Srzentič. Tragične smrti sta umrli začetkom vojne dva naša pomorska kapetana Filip Hadžija iz Kučista in Milo Srzentič iz Budve. Vojna sodnja in Ercegovcem ju je bila obsodila na smrt in še istega dne je bila obsodba izvršena. Hrvatski listi poročajo: Ko je izbruhnila vojna, se je nahajal parobrod »Radium« na potu iz Carigrada v Boko Kotorsko. Parobrod je dospel v pristan Ercegovci. Prvi kapetan »Radiuma« je bil 40letni Hrvat Filip Hadžija, oženjen, oče treh otrok. Drugi kapetan je bil Srb Milo Srzentič, mladenič kakih 22 let. Na parobrodu sta bila zaposlena dva strojnika, eden Nemec, drugi Madžar. Oba sta sovražila vse, kar je hrvatsko-srbsko. Nekega večera je prišlo do prepira med Srzentičem in tema dvema človekoma. Preprij je bil tako hud, da je Srzentič moral potegniti revolver. Oba strojnika sta tudi potegnila revolverje in oddala dva ali tri strela na Srzentiča, ki je moral bežati v kabino. Drugi dan so prišli orožniki na parobron in aretirali Srzentiča. Oba strojnika sta ga bila ovadila, da je nekaj rekel proti našemu cesarju in še dostavil: Glej, glej, kako streljajo Črnogorci. Naj jih le, ko se spustijo v Kotor, bodo imenovali Hadžijo za poveljnika, mene pa za komisarja v Boki. Nadalje, da je Srzentič širil srbske liste in nosil tajna pisma. Strojnika sta pred vojaško sodnijo pod prisego izjavila, da je Srzentič rekel navedene besede. Tretja priča kapetan Hadžija je izključil, da bi bil Srzentič rekel inkriminirane besede in je kritiziral postopanje oblasti in režim, ali tu je vstal državni pravdnik in raztegnil obtožbo tudi nad Hadžijo. Oba sta bila obsojena na smrt in še isti dan ustreljena. Ko so ji peljali na morišče, so nosil pred njima krsti, v katerima so ju potem pokopali. Hadžiji je počila žolč in privlekli so ga tja bolj mrtvega kakor živega. Srzentič pa je ostal veder in ponosen, s smehom in pozdravljaljo znanice in prijatelje je korakal v smrt. Predno so ga ustrelili, je zaklical: »Živela Jugoslavija!«

— Reichspost? prodana? Z Dunaja poročajo, da je kupil princ Ferdinand Lobkovic glavno krščansko - socialno glasilo »Reichspost«.

— Tridentski nadškof Endrič. Uradno poročajo, da se je tridentski knezoškof Endrič nastanil v »Iepem samostanu« Heiligenkreuz pri Dunaju, kjer biva v družbi svojega tajnika, ne da bi bila »seveda« njegova oseba svoboda omejena. — Z afero tridentskega nadškofa se je bavil tudi že državni zbor. Nadškofa Endriča so po izbruhu vojne z Italijo zaprli v njegovo vilo, kjer je bila pod najstrožjim nadzorstvom, tako da ni mogel niti v cerkev, niti ni smel izvrševati svojih nadpastirskih funkcij. Tudi občevarji ni smel z nikomur. Poneje se je smel preseliti na Dunaj in sicer kot gost kardinala Piiffa. Pravzaprav pa kot vjetnik, ker ni smel zapustiti kardinalove palače. Sedaj so ga nastanili v Heiligenkreuzu (uradno poročilo pravi: hat sich bestimmet gefunden, sein Domizil in Heiligenkreuz aufzuschlagen) in je torej tam konfiniran.

— Ustanovitev novega lista v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo: Tu prične izhajati velik dnevnik, ki bo zastopal politiko srbsko - hrvatske koalicije ter posebej posebno pažnjo gospodarskim

vprašanjem. Glavnica znaša 1 milijon kron. Glavna urednika novega lista boče poslanca Veselav Vilder in Svetozar Pribičević; prvi je bivši glavni urednik »Pokreta«, drugi pa je bil šefredaktor »Srbobrana«.

— Novi hrvatski list v Bosni. Iz Sarajeva poročajo: Hrvatski rodoljubi, ki so nezadovoljni z »jugoslovanskimi zmotami« »Hrvatskega Dnevnika«, nameravajo ustanoviti nov list, ki bo zastopal »čisto hrvatske interese«. Kakor so pa izvedele zagrebške »Novine«, so omenjeni hrvatski rodoljubi — bosanska vlada, ki hoče imeti glasilo, katero bi propagiralo avtonomijo Bosne in Hercegovine. Kot vladina eksponenta se ukvarjata z ustanovitvijo novega lista znani Šerif Arnautović in neki odpušteni urednik »Hrv. Dnevnika«.

— Ogrske vljudnosti. O prvi plenarni seji avstrijskega parlamenta poročajo »Pester Lloyd«: »Zdaj se dvigne ministrski predsednik, da poda vladno izjavo. Dr. pl. Seidler ni govornik po božji milosti. Še zvenečega glasu nima in da bi imel kaj temperamenta, tega mu ne očitajo niti njegovi sovražniki. Svoj govor je čital in tisti, ki so stali neposredno poleg njega in pred njim, so mogli govor tudi slišati in so mu na nekaterih mestih ploskali. Potem je krožilo po sobani žurnalistov radovedno vprašanje: Kaj je pa povedal? Zakaj pa ploskajo? Vselej je bilo skomiganje z ramami in zmajevanje z glavlo odgovor, ki ga je spremljala tolažljiva beseda: Šef bomo čitali. To se je videlo, da se dr. Seidler težko privaja svoji prvenški vlogi. Sicer ni bil tako nervozen, kakor pri svojem prvem nastopu v zbornici pred nekaterimi meseci in se je zdaj se je že tako spopolnil, da je na medklic odgovoril in se enkrat tudi nasmešnil, a sicer je bil zvest uradniški tradiciji ter suhoparen in dostojanstven od začetka do konca.

— Konstrukcija italijanske Dalmacije. Živahen razgovor italijanskega časopisa proti agitaciji Jugoslovancev se nadaljuje. »Popolo d' Italia« naslovlja na francoski list »Le demokratie«, ki se je izrekel za jugoslovanske aspiracije na Dalmacijo, odprto pismo, v katerem pravi: Številno Italijanov v Dalmaciji znaša nad 80.000. Dežela ima italijanski značaj in je bila umetno poslovanjena. Zato je italijanska zahteva po Dalmaciji upravičena. Socialno - demokratični »Avanti« pa priobčuje pogovor z dr. Miličevićem, članom jugoslovanskega komiteja v Londonu, ki izjavlja, da so Jugoslovani vsak trenotek pripravljeni na plebiscit v ozemlju, ki ima pripadati po njegovem mnenju bodoči jugoslovanski državi. Na to pa italijansko časopisje molči. — Srbokratov je v Dalmaciji nad 600.000, Italijanov so našeli pri zadnjem ljudskem štetju 11.000 v Zadru in 6000 po ostalih mestih; »Popolo d' Italia« pa sanjari o 180.000 Italijanov. Na samih lažeh slone italijanske aspiracije na Dalmacijo.

— Papež se odpove posvetne oblasti? V angleških krogih se trdi, da je papež Benedikt XV. pripravljen, dopustiti, da se ga pod tem ali onim naslovom pripusti na mirovno konferenco. Na tej konferenci hoče papež izjaviti, da posvetna moč papeža ne obstoji več. Zapež se bo mogel v Rimu svobodno gibati in kakor mu mu drago potovati po Italiji. Katoliška duhovščina v Nemčiji bi podpirala to politiko. Ko bi se papež ne držal več posvetne oblasti, bi se italijanska vlada ne mogla več protiviti imenovanju neitalijanskih papežev in prihodnji papež bi bil morda iz Nemčije ali Avstrije. Italijansko mnenje pa je še vedno to, da se bo italijanska vlada upirala, pripustiti papeža na mirovno konferenco.

Dobrodelni shod.

Po nagovoru kanonika g. dr. Grudna je govoril g. dr. Franc Jež o temi mir in ljubezen konstatirajoč po statističnih podatkih, da je v vojni kakih 50 milijonov mož, padlo je do sedaj 10 milijonov, izgube na porodih tekom vojne znašajo kakih 14 milijonov, ranjenih je bilo 23 milijonov mož, trajno invalidnih je najmanj 12 milijonov, vjeth je v vseh bojujočih se državah 5 milijonov. Vojni stroški znašajo 516 milijard in samo naša država jih nosi 60 milijard, pri tem pa ni vračunano niti vojna škoda. Pozivlja k skupnemu delovanju v znamenju resnice, pravičnosti in ljubezni.

Kot drugi govornik je nastopil mlajonar g. dr. Zdešar, ki je govoril o pravni propadlosti in sredstvih zoper njo. Sprejete so bile tele njegove resolucije.

1. Vsa naša karitativna organizacija naj se osnuje na najširši podlagi. Merilo ji bodi le širjava in daljvaja, visokost in širokost, veličina in globina — bede. V ta namen naj pritegne k skupnemu delovanju duhovščino in lajke in med temi zlasti vse tiste poklice, ki so posebno v temnem stiku z ljudstvom n. pr. učiteljstvo, sodišča, zdravniške.

2. Karitativna organizacija pozdravlja hvaležno in z veseljem že započeto akcijo naših poslancev za ohranitev verskih in naravnih dobrin naših volakov in jih zajedno prosi, da delajo z vsemi silami na to, da se doseže čimprej korenito zboljšanje žalostnih verskih in naravnih razmer med vojaštvom in da se s primernimi postavami prepreči grozeča spolna nevarnost.

3. Zasnuje naj se po vzoru drugih narodov tudi pri nas organizacija za boj proti prostituciji in neravnosti sploh.

4. Šolske oblasti se naprošajo, da posvečujejo pri vzgoji mladine, zlasti srednjošolske, svojo posebno pozornost naravnstvenemu vprašanju, posebno nevarnosti, ki ji preti od alkoholizma in pohotnosti.

Razvila se je živahna debata, katere se je udeležil tudi g. knezoškof.

VOJNA IN MLADINA.

Iz predavanja deželosodnega svetnika g. Frana Milčinskoga posname mo najvažnejše točke. Izhajajo od dvomilivega vzgojnega sredstva ali volbe in

zadržaj se na dejstvo, da naj vladata svet pamet in srce, smatra silo za dopustno le v skrajnem slučaju silobrana. Kdor ne verjame katekizmu, naj bere kazenski zakon. Prehajajo na vpliv vojne silo posebe in sicer zlasti na mladino, kakor kaže, da bo mogoča sila prihodnost pokazati ali je imela vojna na njo kaj ugodnih vplivov ter navaja vzgled, kako se je izkazal v enem slučaju navidezno dober vpliv vojne na mladega človeka kot laž. Ugodni vplivi namladino glede požrtvovalnosti, varčnosti in skromnosti pa se bo moral šele pokazati. Zli vplivi vojne na mladino pa se nam jasno kaže že danes v prav obilni meri. Prva, poglavitna in najmerodajnejša vzgoja v rodbinskem krogu je v premožnih slučajih onemogočena, ker je vojna vzela deci očetov poduk in očetov strah ter se mati vsled borbe za kruh ne utegne toliko pečati z deo. Vojna je nadalje zaprla šole, ali pa poduk vsaj skrajšala. Tudi ta skromni poduk, ki je ostal, je negotov, ker deca nima časa, ker mora stati in čakati na mleko, na sladkor, krompir itd. in ker prihaja v šolo lačna. Brez prehrane pa ni vzgoje. Telesna beda ovira vzgojo in je hkrati močan vir zločinov. Vojna je vrhu tega pa prinesla strahu in groze, ne samo onim, ki so vsled vojnih dogodkov morali zapustiti domove, marveč tudi nam za bojna bojem. Strah pred eksplozijami in sovražnimi letali je stvoril mladino v obilni meri nedovzetno za poduk. Vona je seznanila mladino z neumljenim divjanjem človeka zoper človeka in mlade duše so se privadile tem dojmom kot vsakdanjim pojavom brez važnosti. Lahkoživje, koristništvo, oduševstvo, nepoštenje, vse se je odprlo mladini. Beda in pohujšanje obdaja mladino, vzgojni vpliv pa se vedno manjša, zato je naravno, da se je zanikrost med mladejšo silo razpasla. Tako zlasti pri tatvini. Mladina v zvezi velikemu pomankanju navadno ne krade iz bede, marveč iz zanikrosti. V mestu se združuje tatinska mladina v klape ter postopa pogosto prav predrzno. Pri tem ima svojo šolo v detektivskih predstavah kinematograf. Take klape ne kradejo le po hišah, posejajo tudi prodajalce ter vpirajo v njih pogosto prav rafinirane prizore, da preslepe prodajalca in odvleče njegovo pozornost. Tudi rope in celo umore izvrše taki fantini, kar nam pričajo dan na dan slučaj, o katerih beremo v časopisih. Nov pojav mladinske zanikrosti pa je uhajanje k vojakom. Zlasti začetkom vojne se je pogosto dogajalo tudi v našem mestu, da so se pridružili dečki odhajajočim vojakom, da so se potem v vojaški uniformi, včasih celo kot šarži potikali po svetu, prihajali v bolnišnice in sieparili ljudi. Tudi se je zgodilo, da so pristopili taki mladici strelcem ter so to pogosto dosegli z lažni in potvornimi podpis. Predavatelj opiše nekaj takih slučajev.

Iz statističnih podatkov navajamo: L. 1913, torej pred vojno, je bilo na ljubljanskem deželnem sodišču obsodjenih 64 mladostnih oseb od 10—18 let, leta 1914 je to število naraslo na 71, leta 1915 na 79 in leta 1916 na 101; pri okrajnem sodišču so te številke rasle od 86 na 145, 165 in 190. V Meidlingu so poskočili delikti mladostnih takoj prv leto vojne od 132 na 590. Pri graški policiji se je poseben oddelek za mladostne pečal leta 1914. s 3158 slučaji, leta 1915, pa že s 4755. Se bolj žalostni so izkazi iz Berlina.

Končno je morala tudi oficijalna javnost priznati resnost te prikladi, dasiravno je izpočetka ni hotela uvideti. Deželna predstava, oziroma namestništva pa so pričela lani izdajati ukaze za varstvo doraščajočih mladine, za Kranjsko 20. septembra 1916. Ustanovila so se dnevna zavetišča, ki naj umaknejo šolsko mladino pogubnemu vplivu ceste. Prišla je amnestija za manjše pregrehe mladostnikov in letos so se dala sodiščem celo na razpolago znatna denarna sredstva, da se ogrožena ali zamerjena mladina ne rešuje le na papirju, ampak se ji res lahko nudi boljša vzgoja v posteni zasebni oskrbi, v zavodih ali v poboljševalnicah. Sedaj se nam obetajo še trije, za vzgojo ogrožene in zanemarjene mladine vevaleži zakoni, o mladinskem kazenskem pravu, o oskrbi vseh vzgoji in v izbrisu kazni ter bodo te predloge brez vsakega dvoma sprejete. Dasi je vse to hvale vredno, ne more se biti uspeha, ker ni ljudi, ki bi nadzirali in izsilili upoštevanje vseh ukazov, pa tudi vzgajalci. Ni imeli smo salezijanske zavod na Rakovniku, vzelo ga je vojaštvo in šele jeseni 1916 so se prostori deloma vrnilo svojem namenu. Podobno je drugod. Priznavamo z vsa hvaležnostjo delo naše vojske, razumemo, da so vojni ozir prvi ter se brez ugovora klanamo tem zahtevam, vemo pa tudi, da je za resnično uspešno delo v prid naše uboge mladine poleg zakonov, gmočnih sredstev, vzgledno urejenih zavodov treba še nekaj. — To je mir, sicer ostane vse naše delo le potrebna, toda nezadostna krpajirja. Vojna sreča je danes na naši strani, a dan na dan izgubljamo bitke doma na telesnem in duševnem zdravju prebivalstva in zlasti mladine. Tako je tudi pri sovražnikih. Mi se tega zavedamo. Naj se zbudi vest še pri nasprotnikih, da nam skoro napoči dan miru in omogoči v popolni meri delo za mladino, delo za našo bodočnost.

K besedi se je oglasil podžupan g. dr. Karel Triller, ki je izjavil: Pretresljiva slika, ki nam jo je naslikal poročalec nas navdaja vse z največjo skrbjo. Vojna je otežila domačo vzgojo, šolska vzgoja, ki naj bi izpopolnila domačo vzgojo pa je v sedanjih časih nedostatna. Po pravici je naglašal poročalec, da mora vse naše obrambo in karitativno delo ostati nepopolno, dokler ostanje razmere, provzročene po vojni. Opozoriti hočem na dvoje orožij, s katerimi bi se dalo to zlo omejiti in ublažiti. To so na eni strani dnevna zavetišča, ki so po mojem mnenju najboljše spopolnilo hišne vzgoje. Koliko je rodbin, v katerih je oče v vojni, mati pa mora hoditi za kruhom, otroci pa so postavljeni na cesto. Da se ti otroci rešijo, za to so tu dnevna zavetišča. Danes so v Ljubljani 4 taka zavetišča, v katerih se oskrbuje nad 700 otrok. Toda mestna občina ne zmore vsega sama, ker ji nedostaja sredstev. Lani je za zavetišča izdala 15.000 K, poleg tega še 4000 K za obuvanje. Tudi deželni odbor je prispeval. V prvi vrsti pa je država poklicana skrbeti za otroke, ki so vsled vojnih okoliščin postavljeni na cesto. Za državo, ki nosi tako ogromno vojne stroške tudi ti tisočaki in deset tisočaki, ki bi bili potrebni za deca po mestih, ne igrajo nobene vloge. Apellira naj se tozadevno na vlado, da izdatnejše podpira akcijo dnevnih zavetišč. (Splošno odobravanje.)

Se en pogoj obstaja za uspešno delovanje. Edini blagodejni vpliv vojne je bil pri nas, da smo oblaščili strašne oblike našega političnega bo-

ja. — Kadar gre za tako skupno stvar nas vseh, celega naroda, naj nobena stranka ne skuša speljati tega na svoj strankarski miln. Naša skupna skrb naj bo, da rešimo bodočnost našega naroda.

Poročalec je konstatiral, da je veliko kriva izpričenosti naše mladine tudi nedostanost poduka v šoli. Učne sile so tu in jih je dobiti, če primanjkuje. Vojna pa nam je pobrala šolska poslopja in marsikje brez stvarne potrebe, le ker se je kakemu častniku zahotelo po lepi pisarni. Tako je bilo zaradi take želje vrženih 200 do 300 otrok na cesto. To se je zgodilo skoro vsem našim šolam. Kjer se potrebujejo šolski prostori za bolnišnice, ni ničesar ugovarjati. Najlepsi prostori so se preselili za naše ranjene junake. Za urade in pisarne pa so dobre tudi barake, kakor je to drugod. Zato zahtevamo, da se šolska poslopja, ki se ne rabijo za vojaško sanitetno službo, vrnejo mladini in njih namestu. (Sprejeto z odobravanjem.)

Govoril je nato g. župnik Anton Mrkun o skrbi za vojne sirote ter so bile sprejete te njegove resolucije:

1. Ustanove naj se lokalne organizacije (dobrodelni odbori) po župnijah, ki naj prevzamejo skrbstvo in nadzorstvo nad sirotami svojega okrožja.
2. Obstoječim društvom, ki se pečajo z mladinskim skrbstvom, naj se priključijo družine, ki bi prevzele kako siroto.
3. Družinam, ki nimajo otrok ali katerim so sinovi padli v vojski, se priporoča, da posinovajo ali pohčirajo kako siroto.
4. Časopise se naproša, da vzbujajo med ljudstvom zanimanje in sodelovanje za sirotinsko skrbstvo in da ljudstvo društva in zavode, ki se pečajo z mladinskim skrbstvom, tudi gmočno podpira, ker ravno v tem času potrebuje obile podpore.

(Dolje prih.)

XIV. umetniška razstava.

(Dolje.)

V tretjem oddelku razstave imamo zopet nekaj kipev Dolinarja, o katerih pri že omenjenih vrlinah mladega umetnika ni treba več obširno govoriti. Zelo posrečene in skrbno izdelane portrete nam je prinesel tudi v tem oddelku ter imenujemo kot najbolj prikupno umetnino obraz »Vanda«. Tudi kipec »Fauna« je zelo mičen.

Povikre Ivan ima tu razstavljen kipec Žaba, dva dečka, ki zvedavo opazujejo tu čudno zver. Prav lepo so tudi njegove plakete, od katerih sta »Delavec« in »Dojenček« gotovo najboljši. Tudi plaketa »Mati« je zelo prikupna.

Vrtno se zopet k slikam. Predvsem imamo zopet Bučnika Antona. Portret dr. I. R. prav dobro in z vsro skrbnostjo izgotovljeno delo, ki nič ne zaostaja za drugimi njegovimi razstavljenimi slikami.

Tudi Budinek Vinko se nam predstavlja s portreti in pokrajinskimi slikami, v obeh panogah prav prikupen. Njegov motih iz Knittelfelda je prav izrazit.

Gasperin Rudolf ima razstavljen dva motiva z morja, oba prav dobra, pri sliki »Skale ob morju« je osrednje v primeri z morjem v ozadju nekoliko preveč detajlirano izvedeno, da to poudarjanje skalnatega obrežja moti celotno harmonijo.

Gustinčič Pavel prinaša dve sliki »Hiše« in »Motiv iz Piceoli«. Druga je boljša, pogrešamo pa pri teh slikah življenja v barvah, vse preveč je ubito in mrtvo, kaže pa prav dobro se razvijajoče talent.

Hodnič Valentin ima čedno žensko »Studijo« in tudi v pokrajinski sliki je njegova roka precej srečna.

Kam bič Mihael je prinesel nekaj slik Ciganke vse dobro uspele. Iz belokranjskega vinograda je zidanec zelo markantno naslikal, rekel bi, da preveč v detajlu, toda, kakor vidimo iz druge njegove pokrajinske slike »Zimski popoldan«, si je prilastil očividno ta način slikanja, ki prav dobro učinkuje ter smerno njegove slike šteti med boljše na razstavi. Tri ciganke izpod istega čopiča so malo preveč, radi bi videli še kaj drugega.

Kregar Rado se je lotil Ljubljane z grajskega stolpa. Kakor nam je naše stolno mesto drago, v sliki smo strehe videli že prebogosto. Zelo podučno so take slike sicer v vežbanju v perspektivi, hiše pa ne smejo biti proti strehi širše, kakor v pritičju, ta vtisk težko prenašamo. Imamo pa že toliko izbornih slik Ljubljane, da prav kritično gledamo na nove ter zahtevamo povsod novo izražanje življenja. Boljše so njegove Zatvornice na Ljubljani. Tu barve žive in se pretakajo v vodi. Take motive bi g. Kregarju bolj priporočali, če ne čuti, da mu leži izražanje monumentalnosti bolj v roki. Za težavno slikanje stavb pa bo treba gotovo še nekaj vaj.

Zupanec Anica. Preko slike »V parku« preidemo molče. Obe njeni študiji pa sta prav čedni deli in vse pohvale vredni. Na paši je prehud veter, ki je razmršil dlako kozličem. Preostajajo nam še trije umetniki v tem oddelku, trije, ki vsak za sebe tvori poseben svet in katerih slike moramo šteti med najboljše v razstavi.

O Ivanu Vavpotiču nam ni treba še v tretji govoriti obširneje. V Djakovi živi pestro orijentalno življenje, pomešano z zapadno kulturo, živo v kompoziciji, vriskajoče v barvah, da malo takih slik. Gosp. Vavpotič slika vojne spomine, žalostne v motivu strahne. Tak je današnji čas. On slika slike iz naših bojnih pokrajin. Soča, vedno se mu vrača pod čopič. Slika prizore in poglede kakor jih je doživel sam na fronti. Eni prizori spominjajo živo na vojne dogodke, drugi veljajo tudi za mirni čas, ti so bolj prikupni.

Santel Šaša ima razstavljen »Pazinski grad«, »V solncu«, »Večer ob Savi«, »Zimo v Pazinu«, »Morje«, »Za

njeja«, »Portret ge. V.«, »Ob Savi«, »V tih izbi« in »Moj oče«. Postavimo predse tri, štiri slike. Kdo bi verjel, da so vse izpod istega čopiča? Zdal hladno, da te zazebe, zdaj vriskajo v razkošju barv, potem otožen ob zahajanju solnca, poleg tega izborni portret. »Zima v Pazinu« se prevzema s svojim ledenim nebom. Za njega trga rože deklica, Sava se koplje v zahajajočem solncu. Čez morje jadra zakasnela barke, mrak lega na vodo, mudi se, da pride ribič v pristan. Izražanje čustva v barvah leži umetniku v roki.

Z veseljem pozdravljamo na vsaki razstavi neumornega našega slikarja Ivana Franketa. Njegova domena je ljubljanska okolica s svojimi tisočimi krasotami. Solnce vriska iz vseh njegovih slik, vsak listič hoče srkati oživljajoče žarke. Njegov motiv je solnce in voda, ki oživlja vse njegove slike. Vse drugo mu je okvir za izražanje, ki se ga poslužuje z veliko ljubeznijo v vseh detajlih. Njegove slike napravljajo svež, sočnat in vsled svojih kontrastov in izborne perspektivne tehnike kar najlepši vtisk ter spadajo brezdvomno med najboljše dela na razstavi. Tudi portretne slike imajo vse polno vrlin.

»Mati iz rimskih deč«

Naznanilo. Zupanstvo Bate uraduje sedaj v Zuhni h. št. 3, pošta St. Vid pri Zatičju. Dolenjsko.

Trgovina z vinom v Istri. Tržaško namestništvo je izdalo naredbo, ki določa ustanovitev urada za vino in dolžnost prijave in ponudbe glede trgatve s strani vinogradnikov, kakor tudi glede zalog vina s strani trgovcev. Da se zagurja presbja prebivalstva in vojaštva z vinom, pripada kupovanje vina samo omenjenemu uradu. Naredba razven tega odreja izvoz vina iz Trsta potom izvozne kontrole. Kupna cena se določi na temelju maksimalnih cen. Omenjeni urad se ustanovi te dni.

Vprašanje oskrbe Dalmacije in Istre. Kakor znano, se je bil hrvatski sabor zavzel za oskrbo Dalmacije in Istre iz Hrvatske. Vršila so se razna tozadevna posvetovanja in zadnje čase se je zatrdilo že, da ne bo nič z oskrbo s strani Hrvatske. Sedaj pa javljajo »Narodne Novine«, da hrvatska vlada ni zapustila svojega stališča, da se po tem Dalmaciji in Istri, marveč so se v tem okviru gibale tudi izjave hanskega svetnika dr. Bošnjaka pri dunajskih razpravah.

Dnevne vesti.

— Vojna odlikovanja. Sanitetni praporščak, privatni docent dr. Mihajlo Kostohar in nadporočnik Bruno Leeb na ljubljanskem glavnem kolodvoru sta odlikovana z zlatim zasluznim križem s krono na traku hrabrostne svetlinje.

— Ljudskošolske vesti. Učiteljska kandidatinja Marija Schwarz je nanečena za suplentinjo na Jesenicah, prov. učiteljica Ana Čop v Breznici. Vida Heferle je nanečena za suplentinjo v Mokronogu, Ana Lunaček v St. Janžu, Karmen Hvala v St. Rupertu, Marija Goljevšek v Bučici vasi, Jospina Istenič v Kolovratu, Marija Bras na Sveti Gori, Ana Zitko v St. Lambertu, Jospina Blumauer v Studenem.

— Srednješolstvo na Kranjskem. Suplenta na gimnaziji v Kranju Josip Koletič in Peter Prosen sta imenovana za suplenta na II. oziroma I. državni gimnaziji v Ljubljani. Profesor v Kranju Vinko Marinko je premeščen na II. državno gimnazijo v Ljubljani.

— Sinočni II. koncert komorne peke Gertrude Foerstel in virtuozinje na klavirju Lissy Hammerl se je obnesel kakor prvi v vsakem oziru. Gospodinja Foerstlova je entuzijazmala publiko zlasti z dovršeno pevami arijami iz Puccinijeve »Tosce«, »Madame Butterfly«, Rossinijevega »Seviljskega brivca«, ter Mozartove »Figarove svatbe« in »Carobne piščalke«, gđca. Hammerl je žela znova burno priznanje za svojo briljantno, čustveno igrjo. Gledališče je bilo razprodano ter je izkazovalo umetnicama svojo srčno zahvalo za izredni užitek.

— Burka izpod Kettejevega peresa? V zupanični profesor K. Streklja se je našel zvezek z napisom: »Naši dijaki. Burka v dveh dejanjih; spisal Drag. Kette«. Kettejevo ime pa je žal zelo poškodovano, naravnost nečistljivo, pripisal ga je vnovič neki A. Strekelj, s pripombo, da je prvotni Kettejev podpis on uničil. — Pisali sta očividno dve roki. Prvi pisec se je trudil lepo pisati (str. 1—24), medtem ko je drugi — po moji sodbi Kette sam — bolj hitel (25. do 30. str.). Med obema deloma pa so iztrgani trije listi, znamenje, da je konec prenenare, oziroma popravljen. — Vsebinska je vzeta iz dijaškega življenja: Kmet Koren pride v Ljubljano iskat svojega Jako. Pozabil pa je za stanovanje in pride po naključju v tujo dijaško sobo. Povprašuje po Jaku, a dijak se iz njega norčuje in mu natrize, da se Jako vrne šele čez eno uro iz šole. Kmet odide medtem po Ljubljani. Ko se vrne, pripoveduje, kako se mu je godilo pri »doftarju«, kjer je moral špulci držati in ju ni mogel izpustiti, kako so ga pričeli močez »z luninim krajci pod brado«, ko je hotel iti v cerkev itd. Dijaki pa imajo ves načrt takoj

pripravljen. Smukovič, njih prvak, recitira prosto po Prešernu: »Kdor hoče varvat peč s sosedom psom in botro mačko, — In v Indijanarčah se klati z Indijani, — Ne branim mu. Mart srečo naj junacko! — Z mena pa drugi pojdi te, tovarši zbrani! — Kdor rad obira, kar drži se krače, — Kdor pije rad, doléna, je koláče, — Z mena naj gré, tak se ga b'mo navlekli, — Da psu b'mo, mački botra rekli, — Kmetu porečejo, da je bil njegov Jako že doma in ga je tekel iskat v gostilno. Ker kmet ne zna poti k gostilni »Pri zlatem sodčku«, gre do dijaki z njim in ga povabijo s seboj v gostilno, čes, da bodo že plačali zanj. Naročijo si Dolenca in veselo prepevajo. Kmalu se jim pridruži še Lah Comesta. Kako pa osupnejo, ko se prikaže skozi duri čevljar Podplatar, kateremu se vsi dolgujejo. Na vso srečo pride takoj tudi prodajalec srečk Ambosolar. Dijaki začno takoj čevljarju priporočati nakup srečk. V pogovor se vmešava tudi Lah. Ko pride med Lahom in čevljarjem končno do prepira, jo dijaki neopazno popihajo. Ostali plačajo Dolenca. — Da bi ne bilo ime pripisano, bi pač nihče dela ne prisodil Ketteju. Vsekar mora biti še iz dobe, ko je študiral še na ljubljanski gimnaziji. Zanimivo pa je, da ne nastopa ni ena ženska oseba. Nehoté se človek spomni Kettejevega verza: »O nismo tak častilec belih koč, — Dr. Pavel Strmšek.«

— Oddaja usnja čevljarjem mojstru v Ljubljani in sosednem okraju ljubljanske okolice. Čevljarji mojstri v Ljubljani, ki si hočejo kupiti usnje za notranjke, naj se oglašajo zaradi potrdil o prejemu usnja pri združenem načelniku g. Karlu Kordeliču v Ljubljani, Rimska cesta 5, čevljarji iz sosednje okolice ljubljanske okolice pa pri g. Ivanu Kranjcu v Spodnji Šiški št. 4 (tik cerkve). Usnje za notranjke se bode prodajalo od ponedeljka, dne 1. oktobra 1917 dalje.

— Sprejemanje paketnih poštnih pošiljatev za Dunaj je začasno ustavljeno. — Izvzeti so le takozv. potrebni paketi (zdravila, uradne pošiljatev) in pa nujni paketi (pristojbina 1 K 20 v).

O nesreči v Kamniških planinah dr. Hegemann je našla pod Gamzovim sekretom v petek ljubljanska ekspedicija, ki jo je vodil gosp. Ludwig v spremstvu dveh lovecev. V nedeljo se je podala, pod vodstvom g. Al. Tavcarja, na delo vojaška ekspedicija, ki jo je na prošnjo vojnega kurata g. Horvata dal k dispoziciji komandant vojaške bolnišnice v Kamniku. Po dvournem trdnopolnem transportu mrtvega v dolino dospelo se je na najnevarnejše mesto, kjer se je moralo truplo spustiti čez 100 m visoko steno, s katere so se v sredo po težavnem delu s pomočjo Windischgrätzovih lovecev in vojakov srečno spravili v dolino. Pogreb poneščene pastorka se je vršil danes ob 4. popoldne.

V Begunjah pri Cerklju je umrl gosp. Franc Vidrih posestnik in gostilničar v starosti 72 let. Naše sožalje!

Za nadučitelja v št. Petru v Savinjski dolini je imenovan nadučitelj v št. Juriju ob Tab. Robert Senica.

— Stava pri sekta: je naslov izborne šolajre v 4. dejanjih, z znano umetnico Marijo Orsko Na sporedu je še detektivska drama »Odtis prsta«. Pripravlja se velika nordijska senzacijna učinkovitost: »Favoritinja maharadžke«, originalen indijski ljubavni roman. Kino Ideal.

Našla se je črna ženska torbica s srednjo svoto denarja. Kdor jo je zgubil, jo dobi nazaj v upravničnem uradu na Poljanski cesti št. 13, oddelek za sadje.

Srebrno damsko uro smo oddali izgubljenju.

Aprovizacija.

— Krušne komisije. Krušne in sladkorne izkaznice so vpisane samo v rubriko št. 4.

— Prodajalci sladkorja se opozarjajo, da se bode sladkor, kateri jim bode preostal za mesec september, vračunal za mesec oktober. Sladkorne karte za september je oddati pri mestnem magistratu zanesljivo od 3. do 5. oktobra. Istotam bodo zvedeli trgovci, koliko sladkorja se jim bode vračunalo za mesec oktober.

— Prodaja petroleja. Kedaj se bode prodajal petrolej, se pravočasno objavi v listih. Vsak trgovec dobi odkaznih gotovo število numeriranih kart.

— Meso na rdeče in rumene izkaznice s črko A. Mestna aprovizacija bo delila v soboto dne 29. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso po znanih cenih. Določeni je tale red: Od 2. do pol 3. pridejo na vrsto vse stranke, ki imajo rdeče izkaznice s črko A. Od pol 3. do 3. pridejo na vrsto vse stranke, ki imajo rumene izkaznice s črko A. Ena oseba dobi četrtil kilograma, 2 osebi pol kg, 3 do 4 osebe tri četrtil kg, 5 do 6 oseb 1 kg, 7 do 8 oseb 1 in en četrtil kg, več oseb 1 in pol kg. Prinesite seboj drobiž. Otrok pod 10 let starosti ne pošiljajte po meso. Držite se predpisanega reda!

— Meso za uradniške skupine. Stranke, ki imajo uradniške izkaznice, dobe v soboto dne 29. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso. Določeni je tale red: Prva uradniška skupina št. 1 do 200 od 3. do pol 4., od pol 4. do 4. št. 200 do konca. Od 4. do pol 5. druga uradniška skupina, od pol 5. do 5. tretja uradniška skupina in od 5. do pol 6. četrta uradniška skupina. Delili bodo prsišče meso po 4 K kg. Razdelitev mesa je ista kakor pri rdečih in rumenih izkaznicah s črko A.

— Sadje na rumene izkaznice B. Stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1100 do konca prejmejo sadje v soboto dne 29. t. m. pop. na dvorišču šole v Komenskoga ulici. Na vrsto pridejo od 2. do pol št. 1100 do 1200, od pol 3. do 3. št. 1200 do 1300, od 3. do pol 4. št. 1300 do 1400, od pol 4. do 4. št. 1400 do

1500, od 4. do pol 5. št. 1500 do 1600, od pol 5. do 5. št. 1600 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg, kilogram stane 40 v. Prinesite seboj posodo in drobiž.

— Krompir na nova rdeča izkazila. Mestna aprovizacija bo delila v soboto dne 29. t. m. popoldne v svojem skladišču pri Muhišleinu na Dunajski cesti strankam I. okraja na nova izkazila krompir. Od 2. do 3. pridejo na vrsto št. 450 do 600, od 3. do 4. št. 600 do 750, od 4. do 5. št. 750 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kg, kilogram stane 30 vin. Držite se reda.

— Zelje zaseženo. Vlada je zasegla vse sveže zelje, v kolikor že dosedaj ni bilo zaseženo. Zelje se bo moralo oddajati pooblaščenim izdelovalcem kislega zelja. Maksimalna cena znaša 45 K.

Razne stvari.

— Vojne centrale. Centrale so državne organizacije za uredbo živil in drugih potrebščin. Danes je precej vsa avstrijska javnost že spoznala, da te centrale niso kos svoji nalogi in da se pri njih gode tudi krivice, šikanje, brezobzirnosti, protoketije in še marsikaj drugega in hujega. Upamo, da bo stvar v državnem zboru prišla s primerno brezobzirnostjo v pretes. Kako nujno potrebna je stroga in brezobzirna kontrola kažejo dobički, ki jih je napravila dunajska novovečevalnica za živino. Ustanovljena je bila s kapitalom pol drugega milijona kron, čistega dobička pa je napravila pet milijonov kron, torej več kakor 350 odstotkov. Ker je bilo te družbi naloženo 50.000 K davka, se je proti temu branila na žive in mrtve, dočim je njen ravnatelj brez pomisleka le na tanihjemah pobasal 169.192 K. Tako vidimo na vseh koncih in krajih le eno: Kdor more, pa že in potegne če treba svojemu bližnjiku kožo z života.

— Dunaj in Budimpešta. Nekaj časa sem lete prav ostre pušice zdaj z Budimpešto na Dunaj, zdaj z Dunaja v Budimpešto. Kakor znano, so v Budimpešti odpravili precej tučev, ki so se tam naselili, ker je na Ogrskem dobiti za denar še vsega, kar si počeli srce. Zdal pa se je oglasila korespondenca dunajskega občinskega sveta s svarilom, da bo zmanjkalo tekem par mesecev stanovanj in da bo morala občina zabraniti povratek celo tistim svojim sinovom, ki so jo med vojno zapustili. Kar naravnost poudarja, da na Dunaju ne sme biti prostora za tiste ljudi, ki so jih poslali iz Budimpešte. Budimpešta in Dunaj sta pač vsak zase nekaj eldorado za vojne liferante, odušerje z živili in vsakovrstne velelepaje, a ker je v obeh teh mestih tudi dosti ljudi, ki jim je vojna prinesla slabši in stiske, se pač občinski predstojniki boje, da bi ti petični ljudje še povečali težave revnejšim slojem. Upamo, da se vsaj v naših krajih ne prikažejo tisti ljudje, ki so jih v Budimpešti ven vrgli, na Dunaju pa se jih branijo z rokami in z nogami.

— Amerikansko mnenje o Kerenjskem. Vsekako je Kerenjski najznamenitejša osebnost, kar jih je ruska revolucija spravila na površje. Amerikane Henry Snyder, ki je bil letos poleti na Ruskem, je priložil zdaj o Kerenjskem zanimiv spis. Pravi, da se je nekega dopoldne zglasil pri Kerenjskem, ki je bil tedaj vojni minister. V predsobi je našel kak tucaz umazanih civilstov in dva ravno tako umazana vojaka. Ob 9. uri so se odprla vrata v ministrov sobo in prikazal se je srednje velik moč kratkih rjavih las, blestečih oči in z izrazom nevolje na ustnih. Mož si je ogledal čakalce in zaklical vojakoma: »Vstopita tovariša«. Ta mož je bil Kerenjski. Čez četr uro sta se vrnila vojaka, očividno zadovoljna in na vrsto je prišel Snyder. Ta je govoril s Kerenjskim dobro uro in dobil o njem prav določen vtis. Zdelo se mu je, da je Kerenjski najbolj roben tistim ruskim študentom, ki jih je reukcija vladila po ječah, zdaj pa služijo revolucijski vladi kot policaji. Način, na kateri Kerenjski razlaga svoje politične teorije, strastno in navdušeno, se zлага z njegovo izredno samozvestjo. Kerenjski je pravi tip nove ruske generacije. Nečimern pač ni, ima pa gotovo zaupanje v svoje zmognosti. Snyder je spoznal, da se čuti Kerenjski poklicanega, postati ruski diktator. Njegovo stališče v ruski javnosti je precej čudno. Ekstremnim ljudem je pozoren in nezaupen; to je pogled človeka, preveč konservativnega, konservativnim pa preveč radikalen. A ravno to mu je olajšalo pot nazvrog. Vojaki, kmetje, meščani, delavci, vsi pričakujejo kaj od njega in celo petrograjske služkinje vzdihnejo, čuvši njegovo ime, ker jim je obiljubil osemurni delavnik. Kerenjskega pogled je ki so ga bridke izkušnje naučile, da mora pri vsakem človeku najprej ugantiti, kake tajni nagibi ga vodijo. Izraz njegovega obličja je nekaka zagrizenost, a kadar se nasmehe, tedaj napravi vtis čednega visokošolca. Svoji zunanosti ne posveča posebne pozornosti; v uradu je bil oblečen v kratak črn suknjič kmečkega kroja. Ko se je rečeni Amerikane mudil pri Kerenjskem, je bil ta silno nervozen; ravno tedaj so Rusi pripravljali znano gališko ofenzivo.

vo. Med pogovorom je Kerenjski risal fantazijske figure, nježno pregibal desno rogo in med pogovorom časih globoko zavzdihnil. Znano je, da je težko bolan in dačn njegovega življenja ni tak, da bi mu pomagal do zdravlja. Po dva in tri tedne dela z največjim naporom in je izpostav. Men najhujšim razburjenjem, potem pa sbeži za nekaj dni na Krim, v odtonni sanatorij. Koliko časa bo to zdržal, se ne da uganjati. Moč je pa čudovit, kakor malo kdo sedanje doba.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Tiskovna in tisk »Narodne tiskarne«.

Dobro ohranjeno
-: moško KOLO :-
na prodajo. Franc Katon, Marije Terezije
cesta št. 13/L, vrata 63, Ljubljana.

Za urarsko trgovino se išče za takoj
izvežbana prodajalka.
Pismene ponudbe pod »Urarstvo/3317«
na upravištvu »Slovenskega Naroda«. 3317

Blagajničarka
za večjo trgovino, se takoj sprejme.
Sprejme se le taka, ki ima izpričevala kot
blagajničarka. Ponudbe pod »Štev. 7000/
3300« na upravištvu »Slov. Naroda«.

300 rastočih HOJ
ima na prodaj Jos. Puntar, Urec 22,
p. Rakek. — Dovož do postaje Rakek ali
Postojna eno uro. 3276

Odda se takoj
meblovana SOBA
dvema mirnima gospodičama. 3277
Poizve se v upravištvu »Slov. Naroda«.

Prodaja se
hiša z vrtom
za 20000 K v Rožni dolini št. 198.
Gospod išče v bližini došle vladne pri
samostojni gospi, ali vdovi brez otrok

STANOVANJE in hrano.
Živež za dve osebi prispeva po večini sam.
Dopis pod »Vlada/3291« na upravištvu
»Slovenskega Naroda«. 3291

Spretni šivilje
se sprejmejo takoj proti dobri plači.
Istotam tudi učenke.
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Ključavničarski pomočnik
dober delavec, se sprejme. Nastop
lahko takoj — Hrano dobi lahko pri
mojstru. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.«
3258

Kupim OREHE
MALINJIN SOK
MED in enako

WANG, Dunaj IX,
Liechtensteinstrasse 132.

Kupim dobro ohranjeno
CITRE
eventualno z notami vred. Cenj. ponudbe
pod »Dobro ohranjeno citre/3302« na
upravištvu »Slovenskega Naroda«. 3302

CIRKULAR ZAGA
na lesenem podstavku montirana, za motor
ali elektrorabo pripravna, se prodaja pri
M. Šusterju, Kapuze št. 13, p. St. Vid
pri Ljubljani. Prodaja se tudi nekaj dobro-
ohranjenih vinskih sodov. 3310

Graščino ali
veleposestvo
na Gorenjskem, katera ima 2-400 oralov
zemlje, se kupi. — Vpraša se pismeno pod
»Veleposedstvo/3312« na uprav. »Slov. Nar.«

Kupi se vsaka, tudi najmanjša, množina
dobro posušenih

olupkov od hrušek in jabolk
vsako posebej po 2 kroni kg in dobro
posušene predelane od hrušek in jabolk
po 80 v. kilogram. Ponudbe in pošiljatev
se prosi na na trdnico Fran. Kos, Ljubljana.

Učiteljica ali vzgojiteljica
se sprejme takoj k otrokom.
Znanje slovenskega in nemškega jezika, če
mogoče tudi glasbe. — Ozira se samo na
boljšo starejšo moč. Ponudbe na »Poštni
predal št. 49, Ljubljana«. 3318

BUKOV GOZD
za izdelovanje drv, kakor tudi gotova
drva se kupi po visoki ceni, na Kranj-
skem, ne daleč od železniške postaje. —
Vzame se tudi večja njiva v najem v
okoliščini Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana
Poštni predal št. 151. 3285

Prodaja se zelo ugodno popolnoma
opremljena, izborna ohranjena, lepa

OPRAVA
za malo specializirano trgovino, tudi se
odda en stroj za izdelovanje testenine
za pekarnice, ogled in pojasnila pri trdnici
Iv. A. Hartmann, nasl. Avg. Tomazič,
Ljubljana. 3264

Radi preselitve prodam:
kredenco (orehov les), salonske
visoke ogledale, jedilni, kavni in
čajni servis, zimsko suknjo,
Weltall und Menschheit, Österr.
Recht — vse dobro ohranjeno.
Naslov se izve v uprav. »Slov. Nar.«

DELAVKE
za našo tovarno papirja in papir-
nih vreč se sprejmejo v Norma-
nizerjevi tovarni papirja, postaja
Normand-Papierfabrik pri Bester-
cebanju, Zgornje Ogrsko.

KISLO VODO
vino in sadjevec
razpošilja
A. OSET, p. Guštani, Koroško.
Kupim steklenice zamaške in sode.

Prazne vreče
vsake vrste, suhe gobe, kumin,
janež in druga semena kupuje
vedno in v vsaki množini, ter plačuje
po najvišjih dnevnih cenah
trgovska firma
J. Kušan, Kranj, Gorenjsko.

Kostanjev in hrastov les
vsake množine, od 10 cm debe-
losti naprej, kupi po najvišji ceni
Josip Cizel, na Polzeli,
Stajersko. 2374

Brinje
za kuhanje žganja
oddaja
v večjih in manjših množinah trdnica
Ivan Jelačin, Ljubljana,
Emonska cesta št. 2.

Povečane slike
do naravne velikosti, kakor tudi
oljnat portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki foto-
grafiji 185
Davorin Rovšek
prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled
svoje vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene!
Glavna dobilka znašata čez 2996

1.000.000 kron.

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno:
Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Telefon 46208.

Telefon 46208.

Artika jako fino lepilo

alkalija prosto kot nadomestek za arabski gumi in dekstrin,
jako uporaben, v tenki plasti namazan, skoro brezbarven, hitro sušča se lepilna snov, ki
izvrstno drži, prikladen za vso kartonažno industrijo, za nalepljenje etiket na papir, usnje
steklo in ploščevino, dobavlja točno 5 kg, 10 kg, 20 in 50 kg, v sodih 250 kg iz tovarne:

CEH & BLITZ, Dunaj XX/2,
Dresdenerstrasse št. 82.

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in
munice vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od
c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne
policeje v Ljubljani, da ima pravico do orožja in
munice. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem,
ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi
ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik
puškar in trgovec z orožjem
v Ljubljani.

134

Potrji žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem prežalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, stari
oče i. t. d., gospod

Franc Vidrih

posestnik in gostilničar v Begunjah pri Cerknici

v sredo 26. t. m. ob 1/2 5. uri popoldne v starosti 72 let po
kratkem bolehanju previden s sv. zakramenti preminul.
Pogreb se vrši v soboto 29. t. m. ob 5. uri popoldne
v Begunjah.

Blag mu spomin!

BEGUNJE pri CERKNICI, dne 27. septembra 1917.

Uršula Vidrih, soproga, Marija Urbančič roj. Vidrih, Fani del
Linz roj. Vidrih, Milka, Anton, otroci.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem tužno vest, da je naš ljubljani soprog, stari oče, stric, tast, gospod

Franc Suhadolnik

posestnik in vrtnar

dne 25. septembra ob 6. uri zjutraj previden s svetimi zakramenti za
umirajoč v 60. letu starosti mimo v Gospodu zaspal.
Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 25. septembra 1917 ob
4. uri popoldne iz hiše žalosti na tuk. pokopališče, odkoder se bo v
četrtki ob 11. uri dopoldne položil k zadnjemu počitku.
Predraga pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V KRANJU, dne 25. septembra 1917.

Žaluječi ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutstva ob priliki izgube draga po-
kojnika izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo
gosp. dr. Savniku za njegov trud ter požrtvovalnost za časa pokojni-
kove bolezn, najiskrenejša zahvala tudi častiti duhovščini, požarni
bramb, ter cenjenemu občinstvu, ki je sprejelo blagega pokojnika na
njegovi zadnji poti.

Rodbina Suhadolnik.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdnica in izposojevalnica
klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska
zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr.
dvornih in komornih trdnic: Bösendorfer, Förster, Rudolff, Stelzhammer,
Röhl & Heitzman, Glos in Hoffmann imam edino izključno le jaz

za Kranjsko v zalogi ter
svarim pred nakupom fal-
zifikatov in navideznega
»pofelnac«.

Uglaševanje in popravila
strokovnjaško in ceno.

10 letna postavneob-
vezna garancija

ki pridobujejo vsak teden mnoge zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih
domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep
detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike
in sploh vseh strok poljudnega znanstva. 118
„TEDENSKE SLIKE“ so nepolitičen in nestrankski ilustriran tednik, ki je posvečen le
zabavi in pouku.
„TEDENSKE SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, briv-
nica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKE SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.
„TEDENSKE SLIKE“ stanejo četrt leta K 3-80 pol leta K 7-50 in celo leto K 15-
Naročniki določijo, ali želijo sliko Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškerca ter tudi lepe
zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKE SLIKE“ takoj!
Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKE SLIKE“ brezplačno in
poštne prosto na ogled.
Upravištvu lista „TEDENSKE SLIKE“
Ljubljana, Francišanska ulica 10/L